

Uskonpuhdistuksen lähtökohtia

Jaakko Kesävuori

Jaakko Kesävuori

Uskonpuhdistuksen lähtökohtia

Tulisoronen
Lahti 2020

ISBN 978-952-7316-16-0 (nid)

<https://www.kristosofia.fi>

<https://www.tulisoronen.fi>

Valmistaja: BoD – Books on Demand
Norderstedt, Saksa 2020

ALKUSANA

Kristosofiassa todetaan, että ihmisyyden tielle on lähettävä siitä missä on – ja eihän muualta voikaan lähteä. Puuhun on noustava tyvestä. Elämä on koulua, jossa kasvamme oikeiksi ihmisiksi ja koulutienä ovat uskontojen opetukset käytännössä toteutettuina.

Uskonnot ovat alkuperäisessä puhtaudessaan ollessaan opastaneet aikalaisiaan olemaan kunnan ihmisiä, mutta ovat aikojen saatossa madaltuneet jopa vastakohdikseen. Olemme selityksin mitätöineet mm. Mooseksen ilmiselvän käskyn ”Älä tapa”¹ ja tappaaneet toisiamme sodissa. Näin etenkin kristikunnassa, jonka Mestari, kristinuskon julistaja Jeesus Kristus opastaa rakastamaan vihollisia ja rukoilemaan vainoojien puolesta.² Olemme vannottaneet ja vannoneet kirkoissamme sotilasvaloja vastoin kristikunnan Mestarin kolmannen käskyn yksiselitteistä kieltoa ”älkää ensinkään vannoko”.³

— — —

Kristosofiassa kuvataan uskontojen viittomaa tietä siten, että Pyhä Henki ohjaa Pojan luo ja Poika Isän. Etenemistapa on järkeenkäypä. Perusasioiden ymmärtäminen mahdollistaa syvemmän omaksumisen.

Pyhän Hengen uskontojen yhteydessä mainitaan nimiä Krishna, Zoroaster, Laotse, Pythagoras, Orfeus, Väinämöinen, Mooses, Gautama Buddha... Aloimme opetella heidän ohjauksessaan järjen käyttöä.

Pojan uskonnon julisti Jeesus Kristus. Hän ei kumonnut Buddhan eikä muidenkaan uskontojen perustajien opetuksia, vaan elävöitti niiden totuudennäkemystä sydämen voimilla. Jeesus ohjaa seuraajiaan totuudenrakkauden äärelle. Hän kuvaa työnsä vaikutuksia mm. näin: ”Jos minä en olisi tullut ja puhunut heille, ei heillä olisi syntiä; mutta nyt heillä ei ole, millä syntiänsä puolustaisivat.”⁴

Jeesus Kristuksen keskeisimmät opetukset, vuorisaarna, ovat esitetyt Matteuksen evankeliumin luvuissa 5–7. Kansalle Jeesus puhui vertauksin, vuorisaaunan opetuksia kuulivat he, joilla oli korvat kuulla.

Pekka Ervast on tuonut ulottuvillemme Isän uskonnon,⁵ esittäen myös suurimpien uskontojen parhaat puolet.⁶ Kristus-kysymystä hän valaisi syvällisen monipuolisesti.^{7, 8} Tuomitseva ja jyrkkä uskonnollinen ahdasmielisyys on pystyttänyt raja-aitoja ihmisten välille, mutta ymmärtäessämme uskontojen olevan yhden ja saman elämänpuun versoja, on toivoa, että oppisimme edes suvaitsemaan toisiamme.

Pekka Ervast on suomentanut Matteuksen evankeliumissa olevan vuorisaaunan kirjassaan Vuorisaarna ja lisännyt suomennokseen kommentaario-osan.

Vuorisaarna on kristosofiassa perustana kaikelle muulle, myös metafysiikalle.

— — —

Kehitystä on kuvattu seuraavalla tavalla: Pyhän Hen-

gen uskonnoissa voitetaan tietämättömyys, Pojan uskonnossa itsekkyys, suurin sairaus, ja Isän uskonnossa kuolema, suurin köyhyys.

Edellä mainittiin, että Pyhän Hengen uskontojen kautta tullaan Pojan uskontoon ja siitä Isän luo.

Kehitys ei todellisuudessa ole noin suoraviivaista. Näiden kolmen näennäisesti erillisen uskonnon opetukset ja voimat vaikuttavat meissä samanaikaisesti, yhden ajoittain muita selvemmin, sillä: Tiedon valta-meri on rajaton; samoin puhtauden tunneneri; vanhaa kuolee, uutta syntyy, hyvyys jää.

Olemme saavuttaneet todellisuuksien tason. Lempeät rauhanrakentajat tulevat perimään maan.

— — —

Kunkin luvun runkona on kristosofisissa yleisöesitelmissä pidetty esitelmä. Näkemykset ovat kristosofisen tietouden syvyys, laajuus ja monipuolisuus huomioiden pinnallisen yksipuolisia, osin ehkä erheellisiäkin, myös saman toistoa esiintyy. Viitteet helpottavat esitetyn tarkistamista ja täydentämistä.

¹2Moos. 20:13. ~ 5Moos. 5:17.

² Matt. 5:44.

³ Matt. 5:34.

⁴ Joh. 15:22.

⁵ Ervast, Pekka 1925: Vuorisaarna.

⁶ Ervast, Pekka 1926: Suuret uskonnot.

⁷ Ervast, Pekka 1930: Kristuksen tutkimaton rikkaus; ym.

⁸ Ervast, Pekka 1919: Jeesuksen salakoulu.

USKONPUHDISTUKSEN LÄHTÖKOHTIA

Ensimmäisenä etappina uskonsa puhdistamisessa on oikean käsityksen saaminen kuolemasta, jolloin kristikuntaa piinaava järjetön oppi ikuisesta helvetistä kaikkoo ja Jumala-usko alkaa seestyä. Pekka Ervast kirjoittaa uskonpuhdistuksen suuntaviivoja piirtävässä kirjassaan Suuri seikkailu: ”– – tehkää minkä voitte – – että Suomen kirkosta poistettaisiin tuo julma valhe. Tehkää minkä voitte, että kirkossa opetettaisiin Jumalan rakkautta eikä sitä Jumalan pilkkaa, joka on kadotusoppiin verhottu.”¹

Jumala ei ole piru, vaan Jumala on rakkaus ja Jumala on kaikkialla, myös meissä. Kun käsitys uskontojen keskeisimmästä asiasta, Jumalasta, kirkastuu ja inhimillistyy, niin samoin käy ajatuksille, tunteille ja teoille, sillä kehitymme Jumala-uskomme mukaiseksi – myös jumalankieltäjät oppaanaan aineusko.

Kuolema

Kuoleman prosessia ja kuolemanjälkeistä elämää on käsitelty kristosofisessa kirjallisuudessa monipuolisesti,^{2, 3, 4, 5...} vain muutama kirja mainiten, ja seuraavassa kuolemasta jokin keskeinen tapahtuma:

Kuoleman saapuessa ihminen käy parhaimman it-

sensä, korkeamman minänsä valossa yksityiskohdittain läpi päättyvän elämänsä tapahtumat. Kuolinmietiskely kestää muutaman tunnin ja sen aikana kuoleva jakaa kuin ulkopuolisen silmin tekonsa, tunteensa ja ajatuksensa kohta kohdalta hyväksytyihin ja hylättyihin. Ihminen suorittaa siis itse viimeisen tuomionsa, jonka aikana tajunta alkaa siirtyä fyysillisestä ruumiista kuolemanjälkeisiin tiloihin.

Ensin on välitila, kalma, jossa vainaja on jonkin aikaa fyysillisen tason näkymättömällä puolella ja voi olla läsnä hautajaisissaankin. Aikanaan hän ohjautuu varsinaiseen kuolemanjälkeiseen elämään kuin omaa ominaispainoaan, moraalista tasoaan vastaavaan syvyyteen. Vainajan viimeisellä tuomiolla hylkäämät ajatukset, tunteet ja teot palavat puhdistustiloissa vähitellen pois karkeimmista alkaen. Virheisiinsä samaistuminen ja niistä luopuminen tuntuu vaikealta, kuten yleensä maaelämänsä aikana. Kuoleman rajan tällä puolen ollessaan voi virheitään korjata vapaaehtoisesti ja aloittaa uutta, mutta kuoleman jälkeen niistä on pakko luopua. Kuolemanjälkeisten tilojen sanotaan olevan samalla tajunnan tasolla, jossa olemme nukkuessamme, ja jotkut unistamme saattavatkin saada sieltä vaikutteita.

Puhdistuessaan vainaja nousee tajunnallisesti aste asteelta ylemmäksi, kerraten taivastiloissa viimeisellä tuomiolla hyväksymänsä ajatukset, tunteet ja teot niin moneen kertaan, kuin suinkin jaksaa. Kerrotaan, että jokaisella on kädessään malja, toisilla pieni, toisilla suuri, mutta jokaisen malja on kukkuroillaan onnea ja vainaja saa sen tyhjentää. Kuoleman jälkeen hän ei

voi kuitenkin aloittaa uutta, koska yhteys korkeampaan minään on katkennut. Lopulta vainaja väsyvä onneensa, saman kertaamiseen, toimeentuloon, luomattomuuteen ja herää kaipaamaan työtä. Maelämän parhain ”tuoksu”, se mikä kuoleman puhdistamasta persoonallisuudesta on jäänyt jäljelle, yhtyy korkeampaan minään sitä kasvattaen.

Korkeampi minä lähettää säteen aineeseen ja tajunta saa mukaansa tulevaa elämäänsä ja uutta persoonallisuuttaan varten hyväksymänsä karman ja elämäntehtävän, sekä pukeutuu niihin näkymättömiin verhoihin, joista joutui kuoleman prosessin edetessä luopumaan. Viimeiseksi tajunta saa puvukseen pitkälle kehittyneen kemiallis-fyysillisen ruumiin alun ja sitten koittaa jälleensyntymän hetki.

Uusi persoonallisuus muotoutuu siis menneisyyden rakennustarpeista ja tulevaisuuden mahdollisuuksista ja näin jumal-syntyinen henkiolento, yksilö, ihminen, jatkaa kulkuaan elämän koulussa – karman sallimissa rajoissa, elämäntehtäväänsä eli dharmaansa toteuttaen kohti ihmisyyttä – useimmilla oppaana jonkin uskonnon opetukset, kristikunnassa luonnollisimpana valintana Jeesus Kristuksen esittämät.

— — —

Kuolema totuuden kannalta katsottuna: ”Sillä minä uskon, että sinä olet minun ja kaikkien ihmisveljien paras ja uskollisin ystävä. Sinä olet tosi, suora ja rehellinen. Sinä olet ylevämielinen ja viisas ystävä. Aivankuin isä sinä tiedät, mitä meille ihmislapsille on hyväksi ja hyödyksi, sinä et meitä imartele, vaan tahdot meitä auttaa ja sanot suoraan, missä olemme ereh-

tyneet. Ja voimakkaalla kädellä sinä viittaat meille tien ja sanot: 'kas tästä teidän pitää kulkeman'."

Kuolema rakkauden kannalta katsottuna: "Minä tahtoisin laulaa sinun ylistystäsi, kuolema, sillä sinä olet meidän ihmislasten hellä ja lempeäsilmiä ystävä. – – kun sinä tulet, et sinä tule kuin luurankoinen viikatemies, vaan sinä tulet kuin Jumalan ylevä sanansaattaja, kuin 'yksi näistä pienimmistä', jotka pyytävät meitä, ettemme unohtaisi kaikkia armahtavan rakkauden ikuista elämänlakia." ⁶

Karma

Olemme vastuussa teoistamme, myös ajatuksista ja tunteista, sillä nekin ovat omalla tajunnan tasollaan tekoja. "Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi; sillä millä tuomiolla te tuomitsette, sillä teidät tuomitaan; ja millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan." ⁷ Mitä kylvät, sitä niität. Edestä syömätön löytyy. Niin metsä vastaa kuin sinne huutaa. Tätä luonnonlakia kutsutaan karmaksi eli syyn ja seurauksen laiksi.

Syy aiheuttaa kaltaisensa seurauksen. Jos päästää syittensä ahdistamana liikkeelle elämänvastaisia seurauksia, ja jos seurauksien saaja ei kykene muuttamaan niiden suuntaa elämänmyönteiseksi tai edes pysäyttämään syytösten ja syitten virtaa, ajaudutaan koston kierteseen. Elämä on paljolti vielä syittensä orjana oloa; silmä silmästä, hammas hampaasta.

Vaikka ihminen on kuolemanjälkeisissä tiloissa tajunnut tekemänsä virheet, niin eivät nuo havainnot vielä vapauta häntä tekojensa seurauksista. Hän on

-- -- uskontomme, jota kirkko edustaa, on ehkä vähimmin Kalevalasta hyötynyt. Tämä johtuu siitä, että me olemme uskonnossamme kovasti rajoittanut itseämme. Kirkot ovat tavallaan vetäneet viivan ympärilleen ja sanoneet: kaikki tämän viivan ulkopuolella on kelvotonta, jumalatonta, pakanallista. Vanhoista sivistyksistä kirkko on omaksunut ainoastaan yhden, juutalaisuuden. Kaikki muut vanhat sivistykset on hyljätty. Ja kun kirkot kaiken lisäksi ovat syrjäyttäneet omankin Mestarinsa opin, vuori-
saarnan, niin johtuu kaikesta tästä, että kirkko yhä enemmän joutuu oman rajoituksensa puristukseen.

J. R. Hannula

Kalevala, teosofia ja ritarius; s. 3-4

ISBN 978-952-7316-16-0 (nid)